

Las oit partz que om troba en gramatica, troba om en vulgar provenchal, zo es: nome, pronome, verbe, adverbe, particip, conjunctios, prepositios, inter-
 10 jectios.

Nom es apelatz per ço que significa substantia ab propria qualitat o ab comuna; e largamen totas las causas a las quals Adams pauset noms poden esser
 15 noms apelladas. En nom a cinq causas: *species*, *genus*, nombre, figura, cas.

Species o es primitiva o es derivativa: primitius es apelatz lo nom que es per se, e no es venguz d'alqu nome ni d'alqu
 20 verbe, si cum es 'bontaz'. Derivativus nom es aquel que ven d'altre loc, si cum 'bos' que ven de 'bontat,' que 'bos' non pot om esser ses 'bontat'.

Genus es de cinq maneras: masculis, 25 feminis, neutris, comus, omnis. Masculis es aquel que aperte a las masclas causas solamen, si cum 'bos, mals, fals'. Feminis es aquel que perte a las causas feminils solamen, si cum 'bona, bela, mala' e
 30 'falsa'. Neutris es aquel que no perte a l'un ni a l'autre, si cum 'gauç' e 'bes'. Mas aici no sec lo vulgars la gramatica els neutris substantius, ans se diçen aici cum se fossen masculis, si cum aici:

4, et 214,5 lials.

16ge'nus. 18primitivus. 26perten a Ba. 27boz.

‘grans es lo bes que aquest m’a fait’,
e ‘grans es lo mals que m’es vengutz
de lui’. Comus es aquelh que perten
al mascle e al feme ensems, si cum sun
li particip que fenissen *in* ‘ans’ *vel in* 10
‘ens’; qu’eu pose dire ‘aquest chavaliers
es presans, aquesta domna es presans,
aquestz chavaliers es avinens, aquesta
domna es avinens’. Mas el nominatiu
plural se camja d’aitan que conven a 15
dire ‘aquelh chavalier son avinen, aque-
las domnas son avinens’. Omnis es aquel
que perte al mascle e al feme e al neutri
ensems; q’eu pose dire ‘aquest chavaliers
es plasens, aquesta domna es placens,’ 20
e ‘aquest bes m’es plazens.’

Nombres es singulars o plurals: sin-
gulars, quan parla d’una causa solamen;
plurals, quan parla de doas o de plu-
sors.

25

Figura o es simpla o conposta: sim-
pla, si cum ‘coms’; conposta, si cum
‘vescoms’, qu’es partz conposta, so es
apostiza de ‘ves’ e de ‘coms’.

Li cas sun seis: nominatius, genitius, 30
datius, acusatius, vocatius, ablatius. Lo
nominatius se conois per ‘lo’, si cum ‘lo
reis es vengutz;’ genitius per ‘de’, si cum
‘aquest destriers es del rei;’ datius per

6 los. 8 comun. es] sun. 11 pos. chaval’.
13 caual’s. 14 dona. 16 chaval’. 20 dona.
plaisens. 28 uescons. 29 uez.

‘a’, si cum ‘mena lo destrier al rei;’ accusatius per ‘lo’, si cum ‘eu vei lo rei armat’. E no se pot conoisser ni triar l’acusatius del nominatiu, si no per zo que’l nominatius singulars, quan es masculis, vol ‘s’ en la fi, e li autre cas no’l volen; e’l nominatiu plural no’l vol, e tuit li altre cas volen lo enl plural. Pero lo vocatius deu semblar lo nominatiu en 10 totas las ditios que fenissen in ‘ors’ et en las autres ditions que’us dirai aici: ‘deus, reis, francs, pros, bos, cavaliers, canços’. Et els altres locs on lo vocatius non a ‘s’ en la fi, si es el semblans al 15 nominatiu, al menhz en silabas et en letras, que deu aver aitals e tantas cum lo nominatius, trait sol ‘s’ en la fi.

Pero de la regla on fo dit desus que’l nominatius cas no vol ‘s’ en la fi quan 20 es *pluralis numeri*, voilh traire fors totz los feminis, que non es dit mas solamen dels masculis e dels neutris, que sun semblan el plural per totz locs, si tot s’es contra gramatica. E lai on fo dit 25 del nominatiu singular que vol ‘s’ per tot a la fi, voilh traire fors totz aquels

que fenissen en 'aire', si cum 'enperaire, amaire', et en 'eire,' si cum 'Peire, be- veire, radeire, tondeire, pencheire, fen- cheire, bateire, foteire, prendreire, te- neire,' et en 'ire', si cum 'traire, con- 5 sentire, escarnire, escremire, ferire, gro- nire'; mas 'albiures' vol 's' e 'conssires' es 'desires'.

E devetz saber que tut aquelh que us ai dit, don lo nominatiu singulars fenis 10 en 'aire' et en 'eire,' fenissen totz lor cas singulars en 'dor,' trait lo vocatiu que sembla lo nominatiu, si cum es dit desus. E de la regla del nominatiu singular, que vol 's' a la fi, voilh ancar traire fors 15 'maestre, prestre, pastre, sener, melher, peier, sordeier, maier, menre, sor, bar, gençer, leuger, greuger,' et totz los ajectius neutris, quan sun pausat benes sustantiu, si cum 'mal m'es, greu m'es, fer m'es, 20 esqui m'es, estranh m'es qu'el aia dit mal de me.' E voilh en traire fors encar dels pronoms alcus, si cum 'eu, tu, el, qui, aquel, ilh, cel, aicel, aquest, nostre, vostre,' que no volon 's' en la fi, e sun 25 del nominatiu singular.